

Satiksmes ministrija

VALSTS MIKROMOBILITĀTES INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

Satiksmes ministrija

Kāpēc mikromobilitāte?

Mainoties cilvēku paradumiem, arvien pieaugoša tendence ir personīgā autotransporta vietā izvēlēties citus, videi draudzīgākus pārvietošanās līdzekļus – velosipēdus, elektrovelosipēdus, skrejriteņus u.c., kā rezultātā mikromobilitāte ir kļuvusi par būtisku pārvietošanās veidu mūsdienu multimodālā transporta sistēmā.

Kā galvenās mikromobilitātes priekšrocības ir minama pozitīvā ietekme uz vidi - netiek patērēta degviela, tādējādi netiek radītas CO2 emisijas, netiek radīti trokšņi un gaisa piesārņojums, kā arī netiek radīti sastrēgumi. Tāpat ir minama iešanas kājām un braukšanas ar velosipēdu pozitīvā ietekme uz sabiedrības veselību un finanšu līdzekļu ietaupījumu.

2020. gadā veiktajā VSIA "Latvijas Valsts ceļi" pasūtītajā "Pētījums par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā" konstatēts, ka nākamajam periodam galvenā prioritāte ir nodrošināt gan valsts pārziņā esošās, gan arī pašvaldību pārziņā esošās mikromobilitātes infrastruktūras pilnveidošanu, kā arī tās savienošana ar mobilitātes punktiem.

Vienlaikus konstatēts, ka Latvijā nav pieejami un netiek iegūti kvalitatīvi dati pieejamība par mikromobilitāti un iedzīvotāju paradumiem, uz kā pamata veikt plānošanu un pieņemt lēmumus.

Pētījums pieejams: http://veloplans.lv/wp-content/uploads/2017/08/Velo-petijums_15012020.pdf

VSIA "Latvijas Valsts ceļi" 2021. gadā veica pētījumā iegūtu datu aktualizāciju, kas pieejama: <https://lvceli.lv/celu-tikls/tehniskie-noteikumi-metodiskie-noradijumi/petijumi-un-publicakijas/>

Satiksmes ministrija

Kas ir mikromobilitāte?

2020. gada Satiksmes ministrijas vadībā tika izveidota starpinstitūciju darba grupu, kas mikromobilitāti definēja šādi:

Mikromobilitāte ir

cilvēku pārvietošanās ar kājām vai individuālu transportlīdzekli,
kuru darbina cilvēka muskuļu spēks vai videi draudzīgs dzinējs.

Satiksmes ministrijas uzdevumā VSIA «Latvijas Valsts ceļi» (LVC) 2019. gadā pasūtīja «Pētījumu par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā», kurš tika prezentēts 2020. gadā.

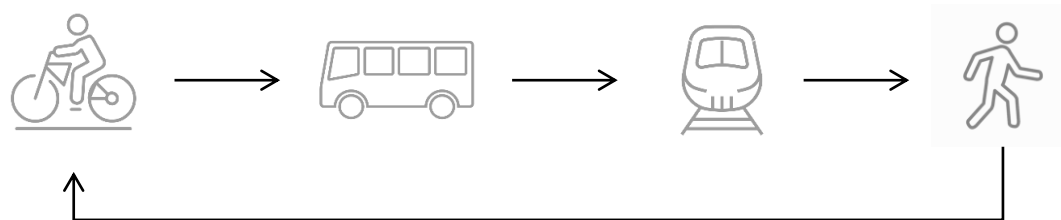
Pētījums pieejams: http://veloplans.lv/wp-content/uploads/2017/08/Velo-petijums_15012020.pdf

Satiksmes ministrija

Mikromobilitātes infrastruktūras attīstība

Kā norādīts pētījumā mikromobilitātes infrastruktūra Latvijā tiek attīstīta fragmentāri, kā arī nav nodalīta, līdz ar to ne vienmēr nodrošinot ērtu un ātru pārvietošanos, kas ir galvenais motivators, izvēloties transporta veidu. Minētie aspekti neveicina mikromobilitātes un multimodalitātes attīstību un integrāciju kopējā transporta sistēmā.

Lai nodrošinātu drošu un nepārtrauktu mikromobilitātes infrastruktūru un tās attīstību ir nepieciešama cieša sadarbība starp valsti, plānošanas reģioniem un pašvaldībām.

Veiksmīgi sadarbojoties un attīstot gan mikromobilitāti, gan multimodalitāti ir iespējams samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu, un tādā veidā virzīties un sasniegt klimatneitrālu un zaļu satiksmi.

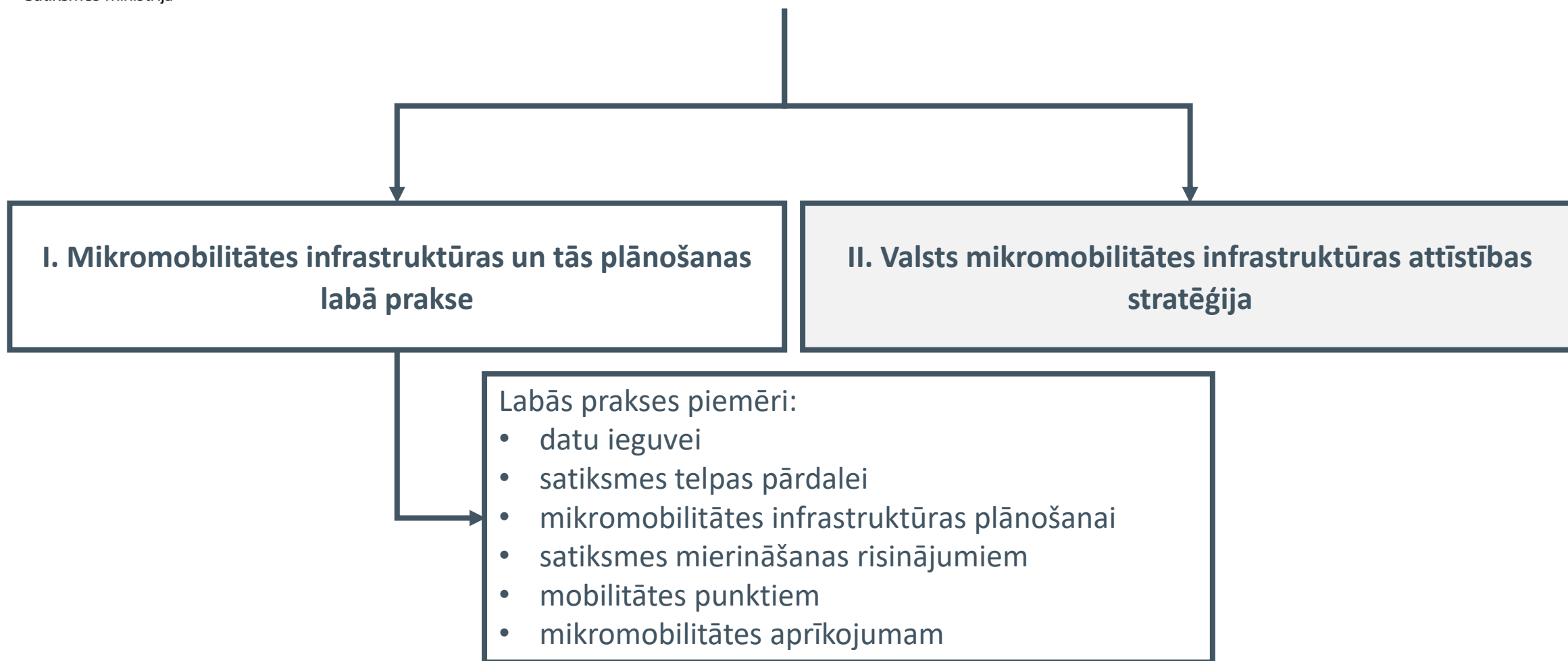

Satiksmes ministrija

Informatīvais ziņojums

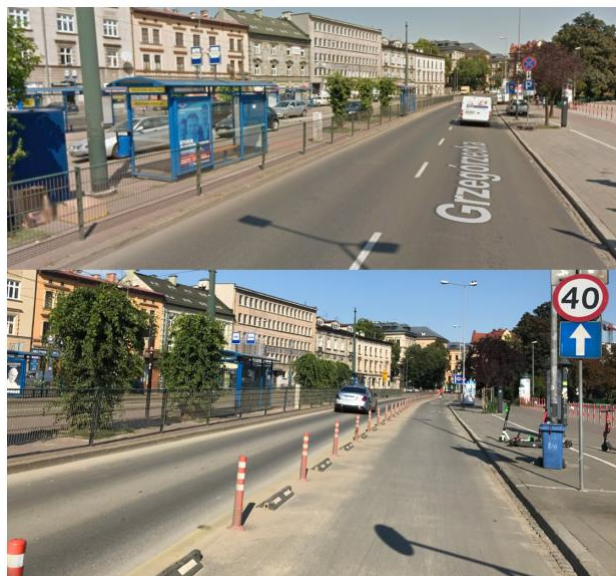
«Par valsts nozīmes mikromobilitātes infrastruktūras attīstību»

Satiksmes ministrija

Mikromobilitātes infrastruktūras un tās plānošanas labā prakse

Pa kreisi: COVID-19 pandēmijas laikā izveidotā velojosla Krakovā, Polijā

Pa labi: Velojosla Lāčplēša ielā, Rīgā

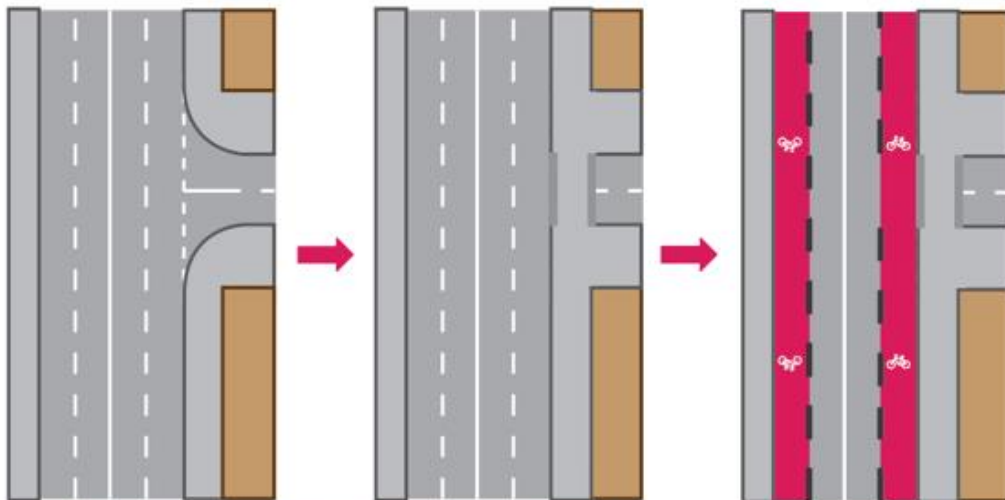

Velosipēdu ceļš gar dzelzceļu netālu no Mehelenas, Beļģijā

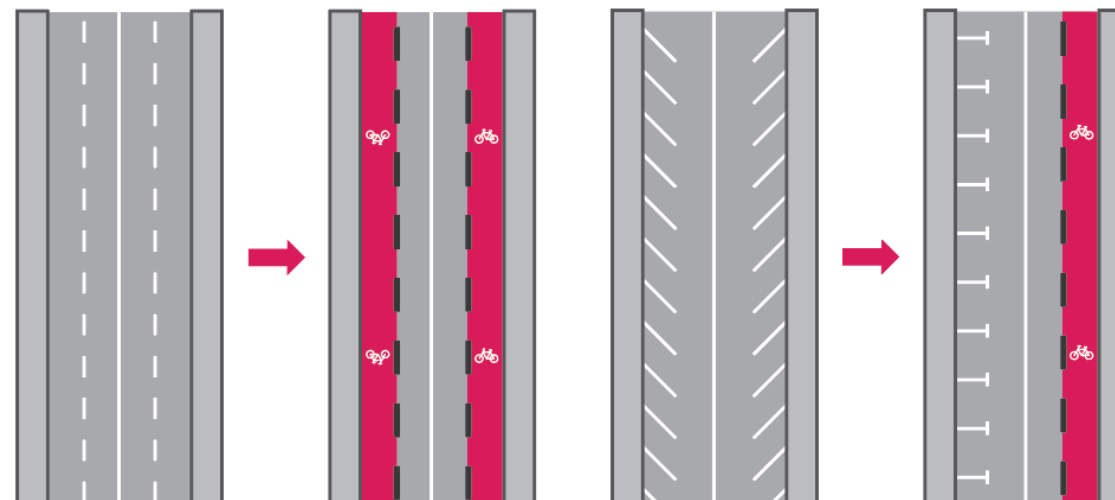
Satiksmes ministrija

Mikromobilitātes infrastruktūras un tās plānošanas labā prakse

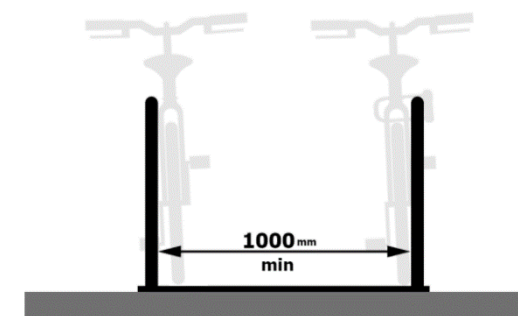
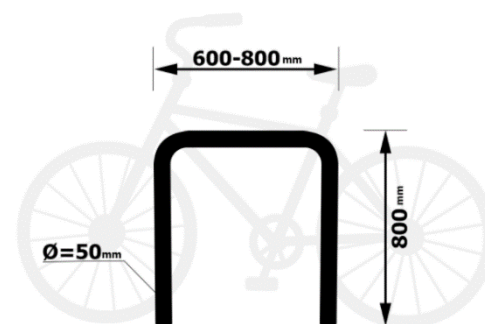

Mikromobilitātes infrastruktūra ar priekšroku gājējiem bez līmeņa izmaiņām un secīgu satiksmes telpas pārdali.

Zemāk Vesterbro ielas piemērs, Kopenhāgenā, Dānijā

No kreisās puses: Pārdalīta autotransportam pieejamā satiksmes telpa;
Pārdalīta autotransporta stāvvietām pieejamā telpa

Drošas velosipēdu statīva piemērs. Avots: Apvienība “Pilsēta cilvēkiem”

Satiksmes ministrija

Valsts mikromobilitātes infrastruktūras attīstība

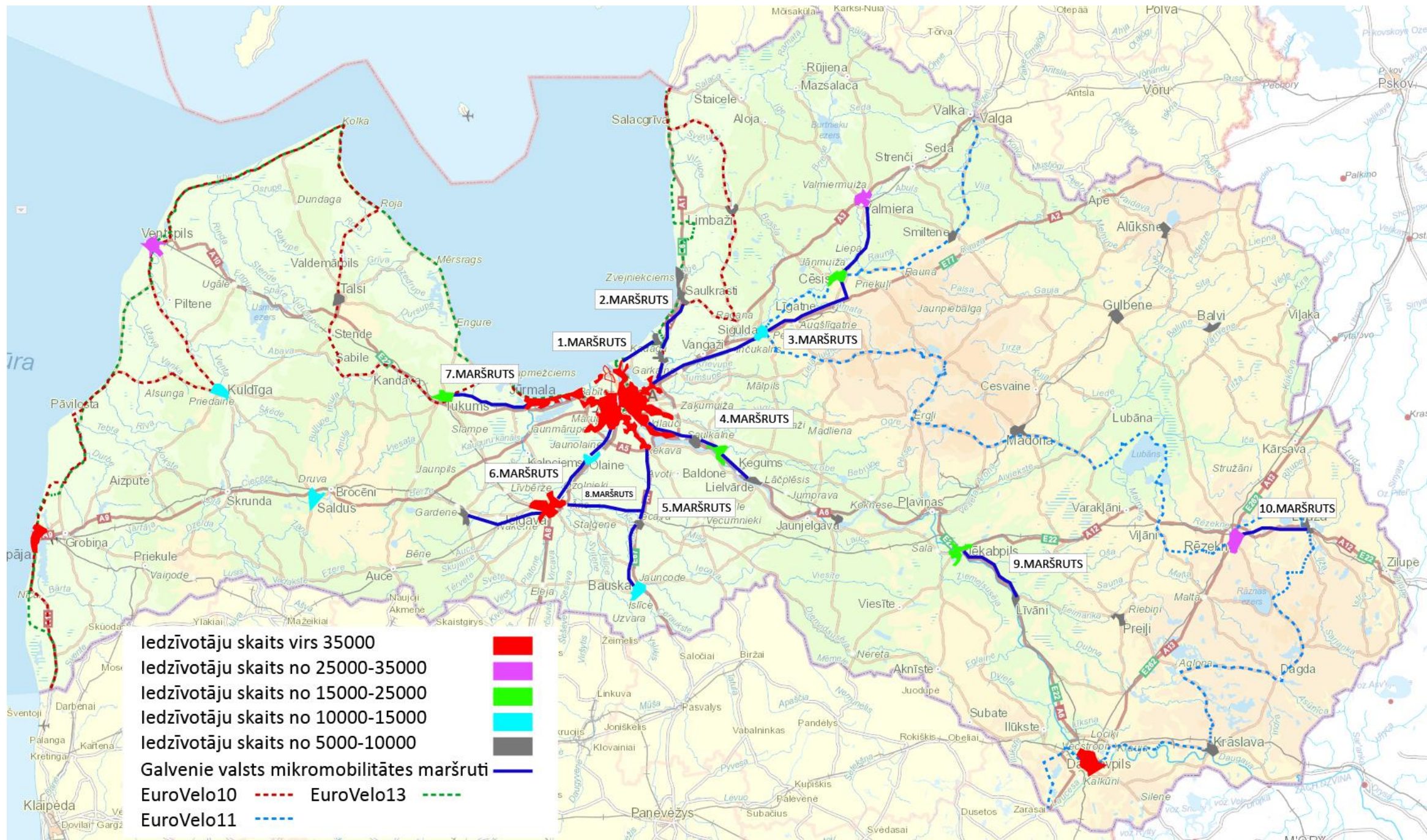
Šobrīd un atbilstoši pētījumā identificētajam LVC strādā pie valsts nozīmes mikromobilitātes infrastruktūras attīstības plāna šādā prioritārā dalījumā:

1. Galvenie valsts mikromobilitātes infrastruktūras maršruti;
2. Apdzīvotu vietu sasniedzamības robežu infrastruktūra atbilstoši apdzīvotas vietas un tā sasniedzamības robežā dzīvojošo iedzīvotāju skaitam;
3. Esošās valsts mikromobilitātes infrastruktūras savienošana un pilnveidošana.

1. prioritāte – Galvenie valsts mikromobilitātes infrastruktūras maršruti

Galvenajiem valsts mikromobilitātes infrastruktūrai pētījumā noteiktas šādi prioritārie maršruti, kas sarindoti šādā prioritārā secībā:

1. Carnikava – Rīga (10 km); 2. Saulkrasti – Rīga (25 km); 3. Valmiera – Rīga (92 km) – izpētes uzsāktas 2021. gadā
4. Ķegums – Rīga (33 km); 5. Bauska – Rīga (35 km); 6. Dobeles – Rīga (53 km) – izpētes uzsākt plānots 2022. gadā
7. Tukums – Rīga (25 km); 8. Jelgava – Iecava (26 km); 9. Jēkabpils – Līvāni (22 km); 10. Rēzekne – Ludza (21 km) – izpētes plānots uzsākt 2023. gadā.

Satiksmes ministrija

Apdzīvotu vietu un to sasniedzamības robežu savienjoša mikromobilitātes infrastruktūra

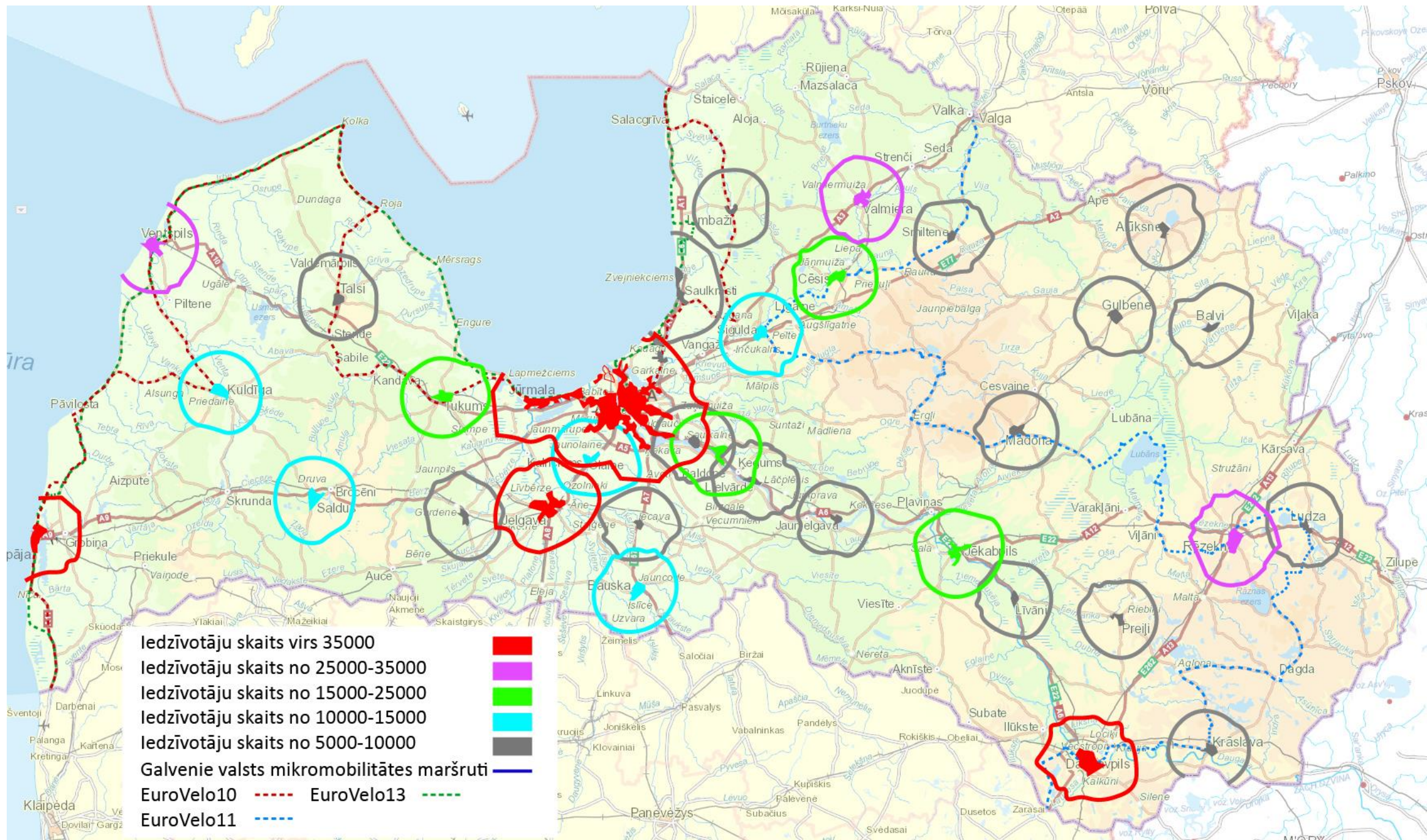
Pētījumā kā sekundārais valsts mikromobilitātes attīstības virziens ir noteikts apdzīvotu vietu ar vairāk nekā 5000 iedzīvotājiem un to 10 km sasniedzamības robežu savienjošās mikromobilitātes infrastruktūras maršrutu attīstība.

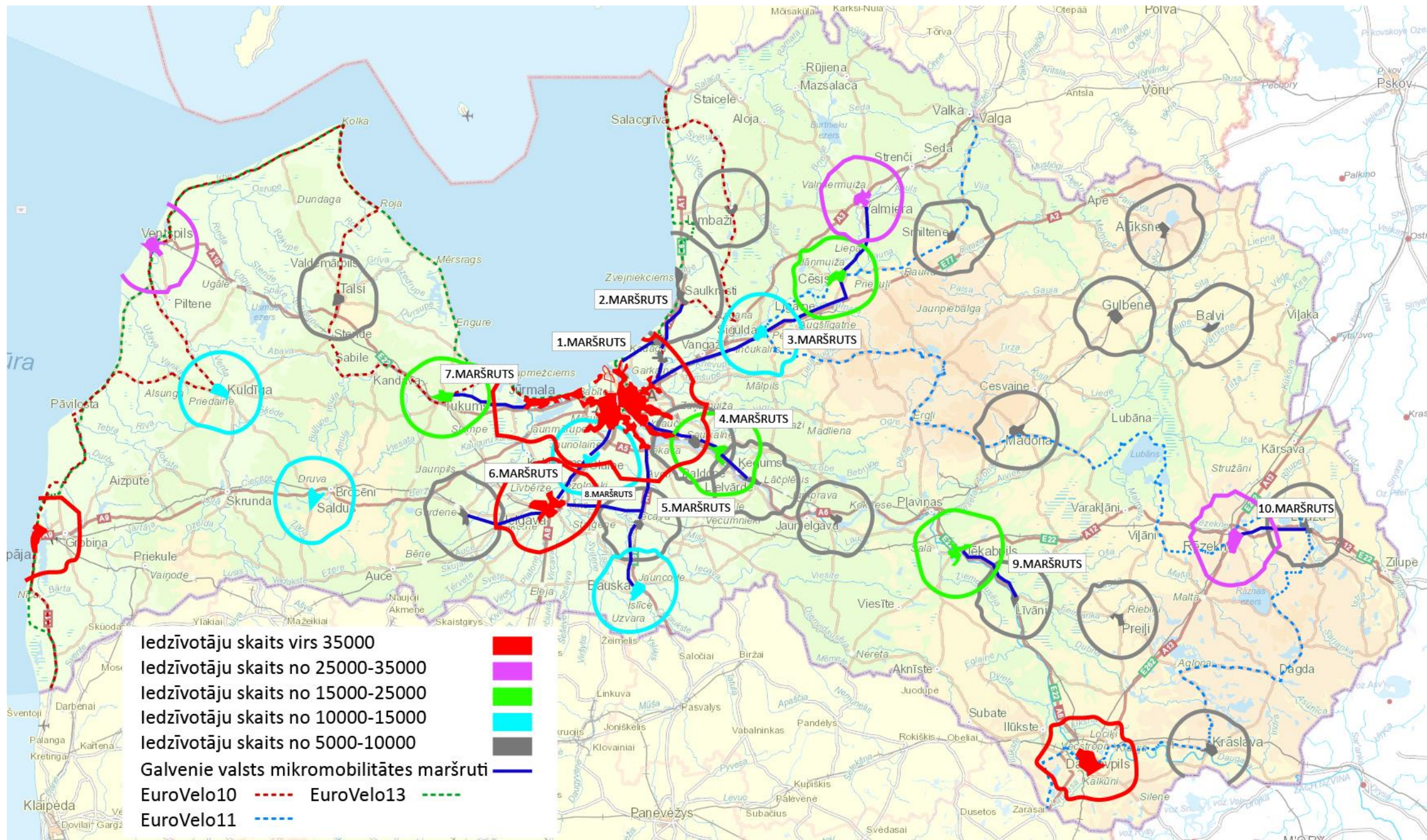
2021. gadā Latvijā ir apdzīvotas vietas ar iedzīvotāju skaitu:

- virs 35 000 – Daugavpils, Jelgava, Liepāja, Rīga;
- 25 000–35 000 – Valmiera, Ventspils, Rēzekne;
- 15 000–25 000 – Cēsis, Ogre, Jēkabpils, Tukums;
- 10 000–15 000 – Bauska, Dobeles, Sigulda, Kuldīga;
- 5 000–10 000 – Aizkraukle, Alūksne, Balvi, Dobeles, Gulbene, Krāslava, Ķegums, Limbaži, Līvāni, Ludza, Madona, Preiļi, Salaspils, Saulkrasti, Smiltene, Talsi.

Plānots šajās robežās identificētos projektus sarindot prioritāri atbilstoši sasniedzamības robežās dzīvojošo iedzīvotāju skaitam.

Savukārt kā valsts mikromobilitātes attīstības trešais prioritārais virziens ir noteikta esošās valsts mikromobilitātes infrastruktūras savienošana un pilnveidošana.

Satiksmes ministrija

Mikromobilitāte ES dokumentos 1/3

Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu Komitejai un Reģionu komitejai: Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija — Eiropas transporta virzība uz nākotni (publicēts 2020. gada 9. decembrī):

Uzsver, ka pilsētās un piepilsētās ļoti svarīga ir vienlaidu multimodalitāte, kuru sekmē digitāli risinājumi. Pieaugošs spiediens uz pasažieru pārvadājumu sistēmām rada pieprasījumu pēc jauniem un inovatīviem risinājumiem, un dažādi transporta pakalpojumi tiek integrēti pakalpojumā, kas pieejams pēc pieprasījuma, ievērojot koncepciju «mobilitāte kā pakalpojums». Daudzās pilsētās arī vērojama pāreja uz kopīgotas un sadarbīgas mobilitātes pakalpojumiem (koplietoti vieglie automobiļi, velosipēdi, kopbraukšana un citi mikromobilitātes veidi), kurus sekmē starpniekplatformu parādīšanās, tādējādi ļaujot samazināt transportlīdzekļu skaitu ikdienas satiksmē.

Kā noteikts 2030. gada klimata mērķrādītāja plānā, kolektīvā transporta, iešanas kājām un riteņbraukšanas īpatsvara palielinājums un automatizēta, satīklota un multimodāla mobilitāte ievērojami samazinās transporta radīto piesārņojumu un sastrēgumus, it sevišķi pilsētās, un uzlabos cilvēku veselību un labklājību. Aktīvā transporta veidi, piemēram, riteņbraukšana, ir piedzīvojuši izaugsmi; pilsētas ziņo, ka izveidota papildu riteņbraukšanas infrastruktūra vairāk nekā 2300 km garumā. Šim skaitlim nākamajā desmitgadē būtu jādivkāršojas, panākot drošu veloceliņu izveidi 5000 km garumā.

Satiksmes ministrija

Mikromobilitāte ES dokumentos 2/3

Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu Komitejai un Reģionu komitejai: Jaunais ES pilsētu mobilitātes ietvars (publicēts 2021. gada 14. decembrī):

Lai pārietu uz drošu, pieejamu, iekļaujošu, viedu, elastīgu un bezemisiju pilsētu mobilitāti, ir skaidri jākoncentrējas uz aktīvu, kolektīvu un dalītu mobilitāti, kā pamatā ir zemu un nulles emisiju risinājumi, tāpēc tiek aicināts pastiprināt un paātrināt rīcību un jaunus ieguldījumus. Īpaša uzmanība ir jāpievērš sabiedriskajam transportam, multimodalitātei un aktīvās mobilitātes infrastruktūrai.

Paziņojumā Eiropas Komisija apņemas veikt šādas ar mikromobilitāti saistītas darbības:

- ilgtspējīgas pilsētas mobilitātes plānu pieņemšana, ņemot vērā lielo Eiropas transporta plūsmu atvieglošanu lielos attālumos, ievērojami samazinot transporta piesārņojumu pilsētās, veicinot mobilitāti bez emisijām, tostarp aktīvu kolektīvo un dalīto mobilitāti, un transporta enerģijas patēriņa samazināšanu;
- līdz 2022. gada beigām publicēt Komisijas ieteikumus dalībvalstīm par valsts programmām reģionu un pilsētu atbalstam efektīvas ilgtspējīgas pilsētas mobilitātes plānu (SUMP) izstrādei. Tas ietvers modernizētu SUMP koncepciju, nosakot konkrētas prioritātes, lai atbalstītu ilgtspējīgus risinājumus, tostarp aktīvu kolektīvo un sabiedrisko transportu un kopīgu mobilitāti (tai skaitā starp pilsētām un lauku apvidiem), pilnībā integrējot noturības aspektus, kā arī ilgtspējīgas pilsētu loģistikas plānus (turpmāk tekstā – SULP), pamatojoties uz nulles emisijas transportlīdzekļiem un risinājumiem.

Satiksmes ministrija

Mikromobilitāte ES dokumentos 3/3

Paziņojumā Eiropas Komisija apņemas veikt šādas ar mikromobilitāti saistītas darbības (turpināts):

- ierosināt pārskatītajā TEN-T Regulā prasības par multimodāliem pasažieru mezgliem pilsētās, lai labāk integrētu aktīvos pārvietošanās veidus un prasības nodrošināt veloceliņu nepārtrauktību un pieejamību;
- palielināt iešanas ar kājām un riteņbraukšanas lomu atjauninātajos SUMP vadlīniju dokumentos;
- pamatojoties uz pieredzi valsts un vietējā līmenī par drošības prasībām, sagatavot prasības par mikromobilitātes ierīču drošību;
- līdz 2022. gada beigām sniegt norādījumus par infrastruktūras kvalitātes prasībām neaizsargātiem satiksmes dalībniekiem sākotnējā projektēšanas posma auditā saskaņā ar Direktīvu 2008/96/EK par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību.

Satiksmes ministrija

PALDIES!